

**Protikorupčný program
Úradu vlády Slovenskej republiky**

**Bratislava
August 2019**

1. Úvod

Rezortný protikorupčný program Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „RPKP“ alebo „protikorupčný program“) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená *Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023* (ďalej len „Protikorupčná politika SR“). V bode B.3 tohto uznesenia sa členom vlády Slovenskej republiky a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy ukladá prijať na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík protikorupčný program.

Tento protikorupčný program nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa takisto zohľadňujú požiadavky štandardov podľa normy ISO 37001¹, ako aj skúsenosti získané pri jej zavádzaní na Úrade vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“), najmä však informácie vyplývajúce z prieskumu o korupčných rizikách na tomto úrade vlády. Premietajú sa doň aj poznatky a návrhy zamestnancov úradu vlády a iných osôb, ktoré sú v pracovnoprávnom vzťahu s úradom vlády (ďalej len „zamestnanci“), i poznatky o dobrej praxi iných organizácií vrátane relevantných zahraničných skúseností. Dňa 28. júna 2019 bol predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh národného protikorupčného programu Slovenskej republiky (ďalej len „NPKP“) na schválenie. Aj keď v čase spracovania tohto RPKP nebol NPKP schválený, úlohy, ktoré sa v ňom nachádzajú, boli zapracované.

Aktuálne znenie RPKP sa nachádza na webovom sídle úradu vlády na adrese <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk>.

Adresátni tohto RPKP sú zamestnanci úradu vlády. Jeho **účel** je poskytnúť im súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a znižovania priestoru na ich vznik a existenciu.

2. Vymedzenie pojmov a použité skratky

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používa toto vymedzenie pojmov:

Integrita: Znamená vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Konflikt záujmov: Transparency International² vymedzuje tento pojem ako situáciu, v ktorej jednotlivec alebo subjekt, pre ktorý pracuje, či už ide o vládu, obchod, médiá alebo organizáciu občianskej spoločnosti, je konfrontovaný s výberom medzi povinnosťami a požiadavkami svojho postavenia a vlastnými súkromnými záujmami. V kontexte verejného obstarávania zahŕňa prinajmenšom každú situáciu, keď zamestnanci

¹ Norma STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) Systémy manažérstva proti korupcii. Označenie anglického znenia normy je ISO 37001:2016 - Anti-bribery management systems.

² https://www.transparency.org/glossary/term/conflict_of_interests

verejného obstarávateľa alebo poskytovateľa obstarávacích služieb konajúceho v mene verejného obstarávateľa, ktorí sú zapojení do vykonávania postupu obstarávania alebo môžu ovplyvniť výsledok tohto postupu, majú priamo alebo nepriamo finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem, ktorý možno vnímať ako ohrozenie ich nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom obstarávania³.

Korupcia: Vymedzenie pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor Organizácie Spojených národov (OSN) proti korupcii.⁴ Podobne aj Európska komisia (EK) v súvislosti s Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“.⁵ Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovávania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (TZ)⁶ sa v § 328 až § 336b uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. **Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam**, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie⁷, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe⁸ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním⁹.¹⁰

V norme ISO 37001¹¹ má pojem **korupcia** generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

Korupčné riziko¹²: V užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou.

---

³ Smernica EP a Rady 2014/24/EÚ z 26 februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES; Konflikt záujmov je špecifikovaný aj v zákone o štátnej službe č. 55/2010 Z.z.

⁴ Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.); (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf)

⁵ Dokument Európskej komisie *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, Európska štrukturálne a investičné fondy – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00. https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf.

⁶ Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon.

⁷ Pozri glosár TSI <https://www.transparency.org/glossary>.

⁹ Pozri § 266 Trestného zákona.

⁹ Pozri § 241 Trestného zákona.

¹⁰ V tomto kontexte je vhodné posúdiť pôsobnosť špecializovaných orgánov, najmä však Špecializovaného trestného súdu.

¹¹ Norma STN ISO 37001:2019.

¹² Medzi pojmami „korupčné riziko“ a „riziko korupcie“ je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

Zahrňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie¹³ alebo konanie.

Odvetné opatrenie: Znamená akékoľvek priame alebo nepriame konanie alebo opomenutie, ku ktorému dochádza v pracovnom kontexte, ktoré je vyvolané interným alebo externým nahlásením alebo zverejnením informácií a ktoré oznamovateľovi spôsobuje alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu. Patria sem napríklad tieto činnosti uskutočňované proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie)¹⁴, bossing¹⁵, mobbing¹⁶, nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner): Znamená externú stranu, s ktorou organizácia¹⁷ má vecný vzťah¹⁸ alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“): Pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie; e) posilňovanie kultúry, etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Systém protikorupčného manažérstva: Znamená súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov na dosahovanie protikorupčných cieľov.¹⁹

Verejná integrita: Dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.²⁰ V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň rozumie ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a

---

¹³ Vráťane postoja, reči, pohybov, gestikulácie, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

¹⁴ Napríklad, keď po oznámení protispoločenskej činnosti začne byť činnosť, plnenie pracovných povinností, dochádzka a pod. zamestnanca-oznamovateľa neprimerane kontrolovaná a nad takú mieru, ktorá je inak bežná pri kontrole iných zamestnancov.

¹⁵ Napríklad odlišné odmeňovanie v neprospech oznamovateľa, zvýšené požiadavky na jeho výkony v práci, privlastňovanie si výsledkov jeho práce nadriadeným, vyvíjanie časového tlaku na oznamovateľa, zadávanie práce a úloh, ktorých cieľom je ponižovať oznamovateľa.

¹⁶ Šikanózne správanie voči oznamovateľovi a podnecovanie do takého správania, napr. verbálne útoky, izolovanie oznamovateľa od skupiny ostatných pracovníkov v organizačnom útvare, ohováranie, psychický nátlak, komunikácia s oznamovateľom sarkastickým tónom a pod.

¹⁷ Podľa normy ISO 37001 je to osoba alebo skupina ľudí, ktorá na dosahovanie svojich cieľov má vlastné funkcie so zodpovednosťami, právomocami a vzťahmi.

¹⁸ Vecný vzťah sa podľa normy ISO 37001 rozumie v širšom zmysle tak, že predstavuje činnosti, ktoré sú relevantné na účely existencie organizácie.

¹⁹ V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto protikorupčného programu sa namiesto neho ako synonymum používa priezračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“. V hovorovej reči je akceptovateľný aj výraz „protikorupčné riadenie“.

²⁰ *Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite*, OECD 26.1.2017. <http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF.

zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem²¹: Záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb²², ale ako oprávnený nárok²³, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb, a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie²⁴ a právneho štátu.

Zvyšovanie povedomia o korupcii: Interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na *aktivizáciu* protikorupčného správania.

POUŽITÉ SKRATKY

EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
GR	generálny riaditeľ/generálna riaditeľka
GTSÚ	generálny tajomník/generálna tajomníčka služobného úradu
K-VÚV	kancelária vedúceho/vedúcej Úradu vlády Slovenskej republiky
LO	legislatívny odbor
NPKP	Národný protikorupčný program
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OPK	odbor prevencie korupcie
OSN	Organizácia spojených národov
OÚ	osobný úrad
RPŠS	Rada pre štátnu službu
RPKP	rezortný protikorupčný program
SK	sekcia kontroly
SPKKM	sekcia prevencie korupcie a krízového manažmentu
SŠSVS	sekcia štátnej služby a verejnej služby
SVL	sekcia vládnej legislatívy
TZ	Trestný zákon
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VÚV	vedúci/vedúca Úradu vlády Slovenskej republiky

---

²¹ V § 2 ods. 2 zákona č. 357/2004 Z. z. je pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov“. V § 2 ods. 2 zákona č. 552/2003 Z. z. sa verejný záujem rozumie ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

²² <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>.

²³ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

²⁴ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

3. Východiská RPKP

RPKP zohľadňuje základné faktory²⁵ uvedené v Protikorupčnej politike, ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jeho realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa analýzy SWOT²⁶. Protikorupčná politika je súčasťou celkovej politiky dodržiavania predpisov a pravidiel. Protikorupčná politika a systém protikorupčného manažérstva pomáhajú organizácii vyhnúť sa alebo zmiernovať náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a zlepšovať jej povesť.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vytvárať vhodné **inštitucionálne, právne, technické a spoločenské podmienky** na úrade vlády, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. Na úrade vlády má preto kľúčový význam uplatňovať zásadu nulovej tolerancie korupcie. V súvislosti s touto zásadou sa nesmú zľahčovať alebo prehliadať ani prejavy korupčného správania a riziká, ktoré by mohli umožniť vznik korupcie alebo vytvoriť priestor či príležitosť na jej spáchanie.

Keďže korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú **verejný záujem**, musí byť zabezpečená ochrana verejného záujmu.

Akékoľvek znižovanie transparentnosti rozhodovacích procesov orgánov verejnej moci je neprijateľné. Týka sa to nielen oblastí, v ktorých sa rozhoduje o použití či pridelovaní prostriedkov z verejných zdrojov, ako aj procesov schvaľovania, povoľovania, udeľovania licencií, akreditácií, pokút a sankcií. V tejto súvislosti je takisto potrebné odstrániť z rozhodovacích procesov všetky diskrečné prvky, ktoré by mohli vytvárať priestor pre korupčné správanie. Pri rozhodovaní na základe vlastnej úvahy nesmie byť spochybnená integrita ani dôveryhodnosť orgánu, v mene ktorého sa rozhodnutie vydáva. Rovnako je potrebné dôrazne uplatňovať vyvoditeľnú zodpovednosť za vytváranie priestoru, príležitostí a podmienok pre korupciu, ako aj pre vznik a existenciu korupčných schém a sietí (tzv. „karuselová korupcia“).

V rámci riadenia korupčných rizík bola na úrade vlády pilotne spustená identifikácia korupčných rizík prostredníctvom softvérového nástroja. Informácie získané v rámci tejto pilotnej prevádzky boli spracované a využité pri koncipovaní tohto RPKP. Niektoré z identifikovaných oblastí, ktoré by mohli byť vystavené korupčným rizikám, napr. oblasť poskytovania grantov, budú predmetom podrobnejšej analýzy v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti a zodpovedajúce opatrenia budú následne zapracované v rámci aktualizácie RPKP.

Osobitne dôležitú úlohu pri zvyšovaní dôvery v štátne inštitúcie zohráva aktívna spolupráca so zástupcami občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií, a preto je pri realizácii RPKP dôležitá spolupráca so zástupcami mimovládnych i občianskych organizácií.

---

²⁵ Protikorupčná politika SR na roky 2019-2023, časť 5.1 *Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky*.

²⁶ SWOT (z angl. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) – silné a slabé stránky, možnosti a ohrozenia.

4. Faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky

Táto časť sa sústreďuje na základné faktory, ktoré môžu pomôcť pri realizácii RPKP alebo ohroziť jej úspešnosť.

I. Faktory, ktoré majú priaznivý vplyv na realizáciu protikorupčného programu:

- konkrétne prejavená vôľa bojovať proti korupcii a znižovať korupčné riziká;
- prebieha zavádzanie štandardov podľa normy ISO 37001 na úrade vlády (systém protikorupčného manažérstva);
- podpora vedenia úradu vlády pri vypracovaní a zavedení rezortného protikorupčného programu;
- prebieha intenzívna spolupráca s medzinárodnými organizáciami pri výmene skúseností a dobrej praxe v oblasti boja proti korupcii a protikorupčnej prevencie.

II. Faktory, ktoré majú nepriaznivý vplyv na realizáciu protikorupčného programu:

- nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencie na úrade vlády zo strany zamestnancov;
- nízka dôvera zamestnancov v účinnosť uplatňovania protikorupčných pravidiel v praxi;
- obava zamestnancov oznamovať nekalé praktiky a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania;
- uplatňovanie protikorupčných pravidiel a morálnych zásad v organizácii je často vnímané ako formálne.

III. Faktory, ktoré sú príležitosťami podporujúcimi realizáciu protikorupčného programu:

- klíma v spoločnosti je priaznivá pre zavádzanie protikorupčných opatrení;
- rastúci tlak verejnosti na riešenie problémov spojených s korupciou;
- zavádzanie informačných technológií do riadenia korupčných rizík a na oznamovanie korupcie a inej protispoločenskej činnosti;
- realizácia spoločného projektu s OECD na roky 2019 – 2023 „Posilňovanie integrity a zefektívňovanie prevencie korupcie v SR“.

IV. Faktory z okolitého prostredia, ktoré ohrozujú realizáciu protikorupčného programu:

- prevažujúci pesimistický postoj verejnosti k odstráneniu korupcie;
- vysoká miera tolerancie korupcie zo strany verejnosti;
- neexistencia systému hĺbkovej analýzy dôveryhodnosti partnerov vecného vzťahu;
- riziko neodhalenia účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní;

- zdokonaľovanie korupčných schém ako reakcia na protikorupčné opatrenia;
- chýbajúca nestrannosť či nezaujatosť pri výbere a medializácii podozrení z korupčného konania;
- neúprimné dôvody pri podpore kultúry integrity vo verejnom sektore.

5. Priority RPKP

Protikorupčný program je postavený na prioritách a cieľoch, ktoré vychádzajú z priorít Protikorupčnej politiky SR a NPKP.

Priorita 1: Posilniť postavenie úradu vlády ako dôveryhodnej inštitúcie, ktorá svojou činnosťou presadzuje a chráni verejný záujem prostredníctvom zmenšovania priestoru a príležitostí pre korupciu.

Priorita 2: Zvyšovať efektívnosť protikorupčného riadenia na úrade vlády.

Priorita 3: Vytvárať a posilňovať protikorupčné prostredie.

6. Požiadavky podľa normy ISO 37001

Na skvalitnenie boja proti korupcii a prevenciu korupcie sa úrad vlády rozhodol svoj systém riadenia zosúladiť s požiadavkami obsiahnutými v štandardoch podľa normy ISO 37001. Tento dokument by mal pomôcť zaviesť mechanizmy na prevenciu korupcie, jej odhaľovanie a spôsob reagovania v prípade, keď dôjde ku korupcii alebo vzniku korupčného rizika. Sú v ňom konkretizované požiadavky a usmernenie na vytvorenie, implementáciu, udržiavanie, preskúmanie a zlepšovanie systému protikorupčného manažérstva. Tieto požiadavky sú špecifikované tak, aby navrhnutý systém pomohol organizácii zabrániť korupcii, odhaľovať ju, reagovať na ňu a dodržiavať protikorupčné právne predpisy, ako aj dobrovoľné záväzky organizácie uplatniteľné na jej činnosti. Úrad vlády sa rozhodol zaviesť tento systém ako integrálnu súčasť celkového systému riadenia.

Vzhľadom na svoje funkcie a dosah na činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy sa úrad vlády nielen podieľa na určovaní trendu prevencie korupcie v orgánoch štátnej správy, ale navyše si uvedomuje svoju zodpovednosť za svoj podiel na určovaní tohto trendu. Preto si za jeden z kľúčových cieľov stanovil uplatňovať systém protikorupčného manažérstva, čo je úzko prepojené nielen s existenciou kultúry dodržiavania predpisov, pravidiel a etických zásad, ale aj s kultúrou integrity, transparentnosti a otvorenosti. Existencia týchto prvkov je rozhodujúca pre úspech zavedenia a uplatňovania systému protikorupčného manažérstva²⁷.

Ciele podľa normy ISO 37001 pre úrad vlády na rok 2019:

- Implementácia systému protikorupčného manažérstva na úrade vlády,
- Identifikácia stredne a vysoko rizikových pracovných pozícií,
- Identifikácia stredne a vysoko rizikových partnerov vecného vzťahu.

²⁷ V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto dokumentu namiesto neho používame priezračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“.

7. Riadenie korupčných rizík

Riadenie korupčných rizík ako **súčasť protikorupčného systému** sa uskutočňuje vo všetkých rezortoch v zmysle uznesenia vlády SR č. 585/2019 k protikorupčnej politike SR, pričom metodika k riadeniu korupčných rizík bola vypracovaná a je zverejnená na webovom sídle odboru prevencie korupcie (ďalej len „OPK“)²⁸.

Mechanizmus riadenia korupčných rizík bol na úrade vlády spustený 20. mája 2019, kedy bol všetkým zamestnancom úradu vlády rozoslaný v rámci pilotnej prevádzky elektronický dotazník prostredníctvom webovej linky <http://pilot.integritydata.sk>. Účelom dotazníka bolo identifikovať a vyhodnotiť, do akej miery je organizácia vystavená korupcii a aké korupčné riziká by mohli ohroziť riadne fungovanie úradu vlády. Na základe získaných údajov sa prijímajú opatrenia na minimalizovanie a odstránenie zistených korupčných rizík.

V pilotnom prieskume v rámci úradu vlády respondenti najčastejšie vnímali ďalej uvedené riziká, pričom zároveň identifikovali potrebu prijať systémové preventívne opatrenia:

- výsledok rozhodovania je ovplyvňovaný externou stranou;
- zapojenie rizikového obchodného partnera alebo zamestnanca do projektu a/alebo transakcie;
- nedodržiavanie postupov prevencie korupcie a boja proti korupcii nie je postihované;
- zneužitie argumentu obchodného tajomstva na znepríehľadnenie informácií o využívaní verejných zdrojov;
- zamestnanec nepozná postupy protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii.

Využívanie softvérového nástroja na riadenie korupčných rizík sa bude vykonávať pravidelne od r. 2019 a vzhľadom na identifikované riziká sa tento program bude aktualizovať.

Návrhy na odstránenie najčastejšie identifikovaných korupčných rizík sú súčasťou navrhovaných konkrétnych protikorupčných opatrení v rámci úradu vlády. Riešenia uvedených rizík sú takisto súčasťou zavádzania štandardov podľa normy ISO 37001 a odporúčaní Rady OECD o verejnej integrite.

8. Ciele a opatrenia

Cieľ č. 1:	Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík
Ukazovateľ:	Identifikované a odstránené nedostatky umožňujúce vznik a existenciu korupčných rizík

Na plnení úloh súvisiacich so znižovaním priestoru na existenciu a vznik korupčných rizík sa podieľajú nielen vedúci zamestnanci, ale všetci zamestnanci úradu vlády. V súlade so zásadou „tón z hora“ najvyšší predstavitelia úradu idú príkladom a sú „hlavnými aktérmi“ týchto aktivít. Identifikácia nedostatkov v organizácii, ktoré umožňujú alebo by mohli umožniť vznik

²⁸ <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/metodicke-odporucanie-k-riadeniu-korupcnych-rizik/>.

a prípadne existenciu korupčných rizík, musí byť založená na faktoch (zásada dôkazného základu). Úrad vlády zavádza systém riadenia korupčných rizík, ktorého súčasťou je aj elektronický nástroj, ktorý poskytne vedúcim zamestnancom dôkazný základ v podobe informácií o korupčných rizikách na úrade vlády a prípadne naznačí aj možné zodpovedajúce opatrenia. Na tento účel sa bude pravidelne vykonávať posudzovanie a hodnotenie korupčných rizík. Pritom sa identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať vzhľadom na účel organizácie, jej veľkosť, štruktúru, rozhodovacie právomoci, povahu, rozsah a zložitosť činností. Keďže úrad vlády vstupuje do vzťahov aj s externými subjektmi, pri riadení korupčných rizík sa zohľadňujú aj partneri vecného vzťahu a interakcie s nimi. **Účinnosť využívania elektronického nástroja** je vhodné vyhodnotiť a na tento účel by sa mali stanoviť **kritériá účinnosti**. Tieto kritériá by mali obsahovať napríklad počet skutočných respondentov zapojených do identifikácie korupčných rizík, ochota zamestnancov podieľať sa na znižovaní priestoru pre korupciu a vznik či existenciu korupčných rizík, počet a kvalita opatrení navrhovaných respondentmi a vedúcimi zamestnancami, zmenšené alebo odstránené korupčné riziká, obsah spätnej väzby od verejnosti o činnosti zamestnancov úradu vlády a pod. Treba však zdôrazniť, že **identifikované korupčné riziko neznamená, že už dochádza ku korupcii** alebo s ňou súvisiacej protispoločenskej činnosti. Toto riziko iba naznačuje, že existuje priestor, príležitosť alebo vhodné podmienky na uskutočnenie korupcie. Na uľahčenie identifikácie, analýzy a vyhodnocovania korupčných rizík je potrebné vypracovať jasnú a ľahko zrozumiteľnú metodiku, ktorá pomôže efektívne riadiť tieto riziká, pričom sa zohľadní poradie ich dôležitosti.

Opatrenie č. 1.1:	Zlepšovať systém riadenia korupčných rizík s využitím ich elektronickej identifikácie a hodnotenia
Ukazovatele:	a) vypracovaný interný predpis/metodika o riadení korupčných rizík, b) vytvorený katalóg identifikovaných korupčných rizík, c) vypracované kritériá účinnosti využívania elektronického nástroja.
Termín vypracovania predpisu:	do 30. novembra 2019
Vytvorenie katalógu identifikovaných korupčných rizík:	do 31. januára 2020 a potom jeho priebežná aktualizácia
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	do 30. júna 2020 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	SPKKM
Spolugestori:	GTSÚ, VÚV, generálni riaditelia sekcií

V rámci systému riadenia korupčných rizík bude úrad vlády **vyhodnocovať vhodnosť a efektívnosť existujúcich riadiacich činností** s cieľom zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká či odstrániť priestor priaznivý pre korupciu. Po posúdení korupčných rizík sa určí druh a úroveň protikorupčných riadiacich činností, ktoré sa uplatnia na zodpovedajúcu kategóriu korupčného rizika. Pritom sa posúdi, či existujúce riadiace činnosti sú dostatočne účinné. V prípade potreby budú primerane upravené. Zavedenie a uplatňovanie požiadaviek štandardov podľa normy ISO 37001 na úrade vlády bude podrobené pravidelnému internému aj externému auditu. Do uplatňovania štandardov podľa tejto normy sa budú zapájať všetky útvary a všetci zamestnanci úradu vlády. Vzhľadom na to, že úrad vlády vstupuje aj do zmluvných vzťahov s partnermi vecného vzťahu, je potrebné mať k dispozícii pravidlá pre vzťahy s nimi. Rovnako by mala byť možnosť včleniť do vybraných zmlúv s externými partnermi aj ustanovenie obsahujúce protikorupčnú doložku. Okrem toho v súvislosti s implementáciou štandardov podľa tejto normy je potrebné na úrade vlády zaviesť jasné pravidlá, ktoré umožnia vyvodiť osobnú zodpovednosť a vykonávať primerané disciplinárne opatrenia v prípade porušenia pravidiel a predpisov protikorupčnej politiky alebo systému protikorupčného manažérstva. Rovnako je potrebné do výberových konaní na pozície vedúcich zamestnancov začleniť kritériá integrity²⁹.

Opatrenie č. 1.2:	Implementovať štandardy normy ISO 37001 na úrade vlády
Ukazovateľ:	<ul style="list-style-type: none"> a) splnenie požiadaviek normy, b) dosiahnutie certifikácie po audite nezávislým audítorm, c) vypracované interné predpisy v súlade s požiadavkami normy ISO 37001, d) vypracované praktické pravidlá pre vzťahy s partnermi vecného vzťahu, e) vytvorená možnosť zaviesť protikorupčnú doložku do zmlúv uzatváraných s úradom vlády, f) zavedené pravidlá, ktoré umožnia vykonávať vhodné disciplinárne opatrenia proti zamestnancom, ktorí porušia pravidlá a predpisy protikorupčnej politiky alebo systému protikorupčného manažérstva.
Termín:	do 31. marca 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	Priebežne v termínoch zosúladených s požiadavkami stanovenými v norme ISO 37001
Gestor:	GTSÚ
Spolugestori:	SPKKM, zástupca VÚV, generálni riaditelia sekcií

²⁹ [Odporúčanie Rady OECD verejnej integrity, OECD 26.1.2017. http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity;](http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity) https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF

Cieľ č. 2:	Účinne chrániť oznamovateľov podozrení z korupcie, inej protispoločenskej činnosti a neetického správania
Ukazovateľ:	Úrad vlády má zavedený systém ochrany oznamovateľov, ktorý im poskytuje istotu, že nebudú proti nim použité odvetné opatrenia v dôsledku nahlásenia protispoločenskej činnosti

Princípom ochrany oznamovateľov sú postupy a pravidlá/interné predpisy nastavené tak, aby zaručovali podporu a ochranu osobám, ktoré v dobrej viere upozornia na vznik korupčných rizík, možné korupčné alebo iné protispoločenské konanie či neetické správanie. Súčasťou ochrany týchto osôb je uplatňovanie systému pravidiel a postupov na nestranné posúdenie správania voči zamestnancovi, ktoré je možné pokladať za odvetný postih za to, že nahlásil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania. Dôkazné bremeno je na osobe, ktorá navrhuje alebo uplatňuje postih.

Opatrenie č. 2.1:	Vypracovať a uplatňovať pravidlá na zabránenie odvetnej činnosti a diskriminácie voči oznamovateľom podozrení z korupcie, korupčného správania a inej protispoločenskej činnosti či neetického konania
Ukazovateľ:	a) vypracované pravidlá a postupy na interné a externé oznamovanie podozrení z korupcie, korupčného a neetického konania a inej protispoločenskej činnosti a zverejnené na intranetovom sídle úradu vlády, b) prieskumom pomocou elektronického dotazníka podložené zmenšenie obáv zamestnancov a iných pracovníkov úradu vlády z odvetných opatrení v dôsledku nahlásenia podozrenia z korupcie, korupčného správania a inej protispoločenskej činnosti či neetického konania.
Termín vypracovania predpisu:	do 30. septembra 2019
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	do 30. júna 2020 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	VÚV
Spolugestori:	SPKKM, SK, SVL

Samotná existencia právnych predpisov na postihovanie korupcie nestačí na to, aby sa miera korupcie znížila, preto je potrebné vypracovať a realizovať nielen program vzdelávania v oblasti prevencie korupcie, ale treba zároveň vyškoliť zástupcov zodpovednej osoby aj o postupoch pri vykonávaní kontrolnej činnosti v rámci úradu vlády.

Opatrenie č. 2.2:	Vypracovať a realizovať program zvyšovania povedomia zamestnancov o ochrane oznamovateľov a postupoch oznamovania podozrení z korupcie, korupčného správania a iného protispoločenského konania
Ukazovatele:	a) vypracovaný plán aktivít na zvyšovanie povedomia o ochrane oznamovateľov, b) počet uskutočnených aktivít a počet účastníkov, c) zamestnanci poznajú postupy nahlasovania nekalého konania, d) zamestnanci sú schopní požiadať o ochranu v prípade nahlásenia podozrení z nekalého konania.
Termín vypracovania plánu aktivít	do 30. júna 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	GTSÚ
Spolugestori:	SPKKM, SK, SVL

Cieľ č. 3:	Presadzovať kultúru verejnej integrity na úrade vlády
Ukazovateľ:	Súlad konania zamestnancov úradu vlády so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami

Úrad vlády pokladá za jednu zo základných podmienok posilňovania svojej dôveryhodnosti dôsledné presadzovanie kultúry verejnej integrity nielen v rámci úradu vlády, ale aj vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu a pri komunikácii s verejnosťou. Zamestnanci a vedúci zamestnanci úradu vlády majú konať v súlade so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami a vo svojich pracovných činnostiach a vykonávaní svojich právomocí podporovať

a uprednostňovať verejný záujem³⁰ pred súkromnými záujmami. Preto by sa do interných predpisov, resp. pravidiel, a organizačných opatrení (napr. po prijatí etického kódexu štátneho zamestnanca tento podrobnejšie rozpracovať napr. v podobe kódexu správania alebo inej procesnej normy) úradu vlády mali v súlade s odporúčaním Rady OECD včleniť štandardy integrity s cieľom presne sformulovať očakávania a vytvoriť základ pre prípadné disciplinárne, administratívne, občianskoprávne a/alebo trestnoprávne vyšetrovanie a postihy. Vzhľadom na to, že medzi integritou a korupciou či vznikom a existenciou korupčných rizík je nepriamo úmerný vzťah, je vhodné včleniť *odporúčanie Rady OECD³¹ o verejnej integrite*, ktorý je právnym nástrojom OECD, do systému riadenia na úrade vlády. V súlade s týmto odporúčaním je potrebné v činnosti úradu vlády zohľadňovať nielen súvislosti, v ktorých úrad vlády pôsobí, ale aj riziká, ktoré kultúru integrity ohrozujú. Realizáciu súvisiacich opatrení bude potrebné doplniť aj príslušnými vzdelávacími aktivitami.

Opatrenie č. 3.1:	Zpracovať odporúčania Rady OECD o verejnej integrite do príslušných interných predpisov úradu vlády
Ukazovateľ:	<ul style="list-style-type: none"> a) vypracované interné predpisy vrátane postupov na ich uplatňovanie, b) vypracovaná procesná norma o spôsobe aplikácie etického kódexu zamestnanca so zreteľom na konkrétne situácie, c) vypracovaný program motivačných vzdelávacích aktivít na tému etiky a verejnej integrity so zreteľom na posilňovanie protikorupčného správania a prevencie korupcie.
Termín:	do 31. decembra 2021
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2022 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	GTSÚ
Spolugestori:	VÚV, SPKKM, generálni riaditelia sekcií

Ponúkanie, poskytovanie alebo prijímanie darov, pohostení alebo iných podobných úžitkov či výhod sa niekedy môže odôvodnene treťou stranou (napr. verejnosťou alebo médiami), vnímať ako korupcia alebo korupčné správanie. K takému vnímaniu môže dôjsť aj vtedy, keď darca ani prijímateľ daru nemal v úmysle získať alebo poskytnúť za tento dar či pohostenie

³⁰ K významu pojmu „verejný záujem“, pozri časť „Vymedzenie pojmov a použité skratky“ v tomto dokumente.

³¹ *Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite*, OECD 26.1.2017. <http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF.

nejakú výhodu. Úrad vlády vypracuje a zavedie mechanizmus, ktorý zabráni využívať ponúkanie a/alebo prijímanie darov a pohostení či iných úžitkov na korupciu.

Opatrenie č. 3.2:	Vypracovať a uplatňovať interný predpis o pravidlách prijímania a poskytovaní darov a pohostení a iných úžitkov
Ukazovateľ:	a) vypracovaný interný predpis zverejnený na intranete úradu vlády, b) počet zamestnancov oboznámených s interným predpisom.
Termín vypracovania:	do 31. januára 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	VÚV
Spolugestori:	GTSÚ, SPKKM, SVL

Úrad vlády bude identifikovať a vyhodnocovať riziká vyplývajúce z možných alebo existujúcich vnútorných i vonkajších konfliktov záujmov. Všetci zamestnanci úradu vlády sú povinní oznámiť každý skutočný alebo potenciálny konflikt záujmov, ako napríklad rodinné, finančné alebo iné prepojenie, ktoré môže alebo by mohlo zasiahnuť priamo alebo nepriamo do výkonu ich práce a výkonu pracovných povinností.

Opatrenie č. 3.3:	Vypracovať a uplatňovať interný predpis o spôsoboch riešenia konfliktu záujmov
Ukazovateľ:	a) vypracovaný interný predpis zverejnený na intranete úradu vlády, b) počet zamestnancov oboznámených s interným predpisom.
Termín vypracovania:	do 31. januára 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	VÚV

Spolugestori:	GTSÚ, SPKKM, SVL
---------------	------------------

Transparentnosť je nielen súčasťou posilňovania verejnej kontroly najmä nad hospodárením štátu, ale takisto pomáha identifikovať korupčné riziká a zvyšovať pravdepodobnosť odhalenia korupcie. Je rovnako jedným z faktorov na odrádzanie od korupčného správania. Nestačí však iba prijať predpisy o transparentnosti procesov a činností. Pokiaľ ide o účinnosť zavedených protikorupčných mechanizmov a presadzovanie predpisov a pravidiel, ako aj dosiahnuté výsledky, transparentnosť by mala byť samozrejماً jednak v rámci úradu vlády, a jednak smerom k verejnosti. Pritom sa však musí dodržiavať dôvernosc a ostatné príslušné ustanovenia právnych predpisov, ale nesmie sa nad rámec zákona zneužívať inštitút obchodného tajomstva (rovnako ako odvolávanie sa na know-how) na znepriehľadnenie informácií o využívaní verejných zdrojov a/alebo znemožnenie zistenia pomeru skutočnej hodnoty a vynaložených prostriedkov. Je potrebné poskytovať prístup k informáciám a otvoreným dátam a zaistiť včasné poskytovanie odpovedí na žiadosti o informácie pri projektoch, na ktoré sa využívajú prostriedky z verejných zdrojov. Rovnako aj tzv. začierňovanie údajov, ktoré by mohli naznačovať korupčné riziko, by malo byť vylúčené. Každé využitie inštitútu obchodného tajomstva alebo odvolávanie sa na know-how v zmluve alebo projekte musí byť vierohodne a riadne zdôvodnené tak, aby nevzniklo podozrenie z vytvárania priestoru pre korupciu. Keďže vylúčenie rizika konfliktu záujmov je takisto jedným z prvkov transparentnosti je vhodné stanoviť pravidlá znižujúce riziko efektu tzv. revolving door³² („otáčavých dverí“).

Opatrenie č. 3.4:	Vypracovať a uplatňovať interné pravidlá o transparentnosti
Ukazovateľ:	<ul style="list-style-type: none"> a) vypracovaný interný predpis zverejnený na intranete úradu vlády, b) počet zamestnancov oboznámených s interným predpisom, c) vypracované a zverejnené pravidlá na zabránenie zneužívaniu inštitútu obchodného tajomstva pri uzatváraní zmlúv a predkladaných projektoch, d) každé využitie inštitútu obchodného tajomstva použitého v zmluve alebo projekte, odvolávanie sa na know-how, ako aj začierňovanie údajov, je riadne vierohodne zdôvodnené tak, aby nevzniklo podozrenie z vytvárania priestoru pre korupciu, e) na webovom sídle úradu vlády verejne dostupný zoznam poradcov a poradných orgánov vlády Slovenskej republiky a ich členov.
Termín vypracovania pravidiel:	do 28. februára 2020

³² Prechod vysoko postavených osôb z verejnej sféry do súkromnej sféry a naopak. Riziko vzniká napríklad vtedy, ak dochádza k presunu osôb, ktoré mali regulačné alebo legislatívne právomoci do súkromného sektora, ktorý pôvodne regulovali, alebo ak osoby zo súkromného sektora prechádzajú do vysokých pozícií vo verejnej správe, ktoré majú vzťah k ich predchádzajúcemu pôsobisku.

Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	VÚV
Spolugestori:	GTSÚ, SPKKM, SVL

Cieľ č. 4	Zvyšovaním povedomia o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov
Ukazovateľ:	Zamestnanci sa iniciatívne zapájajú do prevencie korupcie vrátane identifikácie korupčných rizík a navrhujú opatrenia na ich minimalizáciu a prípadne odstránenie

Doterajšie školenia a metódy zvyšovania povedomia o korupcii sa väčšinou sústreďovali na jednoduché prezentácie alebo prednášky o korupcii. Nezistoval sa dosah týchto aktivít a neboli stanovené ani merateľné ukazovatele, ktoré by poskytli informáciu o tom, či došlo k nejakej zmene v neprospech korupcie alebo k vzniku korupčných rizík. Zúženie vyhodnocovania protikorupčných vzdelávacích aktivít opierajúceho sa o formalistický prístup a bez toho, aby sa zistila účinnosť danej aktivity, však možno pokladať za korupčné riziko. Dôraz teda treba klásť na skutočné, praktické uplatňovanie a vyhodnocovanie účinnosti protikorupčného úsilia a odstránenie nedostatkov v aplikačnej praxi, napríklad pri uplatňovaní zákonov a predpisov. Okrem toho, na posilňovanie uplatňovania etického kódexu je vhodné po jeho schválení zahrnúť do vzdelávacích aktivít aj praktické riešenie situácií vychádzajúcich z jeho ustanovení (tzv. etické dilemy). Pri hodnotení vzdelávacích aktivít na posilnenie prevencie korupcie je nevyhnutné klásť dôraz na reálne prejavy protikorupčného správania a konania zamestnancov vrátane vedúcich zamestnancov. Vzdelávacie aktivity zahŕňajú jednak úvodné protikorupčné vzdelávanie pre novo prijatých zamestnancov úradu vlády a jednak priebežné protikorupčné vzdelávanie pre všetkých zamestnancov. Na zapojenie zamestnancov do realizácie, ako aj do koordinácie aktivít v rámci úradu vlády s inými subjektmi a na zaistenie súčinnosti pri zvyšovaní účinnosti prevencie korupcie na úrade vlády a realizácie NPKP, je potrebné vypracovať komunikačný plán.

Opatrenie č. 4.1:	Zaviesť systém protikorupčného vzdelávania a vyhodnocovať účinnosť vzdelávacích aktivít zameraných na aktivizáciu protikorupčného správania
Ukazovateľ:	a) zvýšená iniciatíva zamestnancov pri identifikácii priestoru a príležitostí umožňujúcich vznik a existenciu korupčných rizík,

	<ul style="list-style-type: none"> b) počet návrhov na zmenšenie a prípadne odstránenie korupčných rizík, c) novo prijatí zamestnanci sa zúčastnia úvodných vzdelávacích aktivít o prevencii korupcie, etike a integrite, d) zamestnanci úradu vlády sa zúčastňujú priebežných vzdelávacích aktivít o prevencii korupcie, o etike a o integrite, e) vypracovaný a realizovaný komunikačný plán na podporu vykonávania RPKP.
Termín zavedenia systému:	do 30. júna 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	SPKKM
Spolugestori:	GTSÚ, generálni riaditelia sekcií

Cieľ č. 5	Posilňovať postavenie úradu vlády ako inštitúcie, ktorú verejnosť vníma ako dôveryhodnú
Ukazovateľ:	Výsledky prieskumu vnímania úradu vlády

Občania môžu nahlasovať na úrad vlády svoje podozrenia z korupcie prostredníctvom protikorupčnej telefonickej linky, e-mailom, poštou alebo aj osobne. Z podnetov týkajúcich sa podozrení z korupcie a inej nekalej činnosti, ktoré OPK dostáva, vyplýva, že občania často pokladajú tento úrad za poslednú inštanciu, od ktorej očakávajú pomoc pri riešení ich problémov, a to napriek tomu, že úrad vlády nie je orgánom činným v trestnom konaní a jeho kontrolné právomoci sú limitované. Použitie bežnej emailovej schránky na podanie podnetov nedáva jednoznačnú istotu, že nebude možné identifikovať IP adresu odosielateľa, a z toho dôvodu tento komunikačný kanál nemusí zaručiť anonymnosť podaní. Preto na zvýšenie dôveryhodnosti úradu vlády a efektívnosti vybavovania podnetov je účelné zaviesť systémový nástroj, ktorý umožní podávať podnety nielen neanonymne, ale zároveň zaručí anonymitu odosielateľa. Anonymné podnety sa na účely prevencie korupcie a boja proti korupcii nechápu ako spôsob podávania sťažností, ani ako spôsob podávania oznámení podľa zákona č. 54/2019 Z. z.³³, ale ako prostriedok na komunikáciu s osobou, ktorá nechce svoju totožnosť zverejniť. Všetky podania sa budú vybavovať v súlade s právnym poriadkom podľa ich obsahu.

³³ Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti v platnom znení.

Opatrenie č. 5.1:	Zaviest systémový nástroj na prijímanie oznámení podozrení z korupcie, korupčného správania a inej protispoločenskej činnosti, ich vyhodnocovanie a zefektívnenie ich vybavovania
Ukazovateľ:	Počet oznámení, ktoré pomohli odhaliť a postihovať korupciu, korupčné správanie a inú protispoločenskú činnosť.
Termín:	do 30. septembra 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP
Gestor:	VÚV
Spolugestori:	SPKKM

9. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia RPKP

Účelom monitorovania RPKP je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a mieru uistenia o dosiahnutých zlepšeniach na úrade vlády. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie.

Pri monitorovaní sa prostredníctvom OPK priebežne zbierajú údaje a informácie o stave vykonávania opatrení zainteresovanými subjektmi. Na zabezpečenie hladkého priebehu monitorovania a náležitého vyhodnotenia RPKP je však nevyhnutná spolupráca a súčinnosť so všetkými útvarmi úradu vlády.

Pri monitorovaní, ako aj vyhodnotení, sa berú do úvahy najmä informácie poskytnuté organizačnými útvarmi úradu vlády, resp. zainteresovanými stranami. Informácie z médií, hodnotiacich správ a prieskumov vypracovaných medzinárodnými i vnútroštátnymi organizáciami, od podnikateľského sektora, ako aj od mimovládnych organizácií umožnia získať objektívny a nezaujatý pohľad na vykonávanie RPKP. To znamená, že pri vyhodnocovaní sa zohľadňujú všetky uvedené zdroje informácií.

Pri hodnotení sa berie do úvahy aj určenie nedostatkov (resp. slabých stránok), ktoré majú nepriaznivý vplyv na schopnosť identifikovať, zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká. Zároveň sa identifikujú príčiny nevykonania alebo nedostatočného vykonávania opatrení. Takisto sa uvedie, aké zlepšenia sa dosiahli a aké sú trendy a poučenia pre ďalšie obdobie.

Kedže RPKP je otvorený dokument, počíta sa s tým, že v prípade potreby a zistenia nedostatkov a nových skutočností bude priebežne aktualizovaný. OPK v súčinnosti s útvarmi úradu vlády navrhne prípadné zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení, riešenia problémov a spôsoby eliminácie prekážok spomaľujúcich alebo znemožňujúcich realizáciu RPKP.

Súhrnné hodnotenie vykonáva SPKKM raz ročne za uplynulý kalendárny rok a predkladá vedúcemu úradu vlády najneskôr 30. apríla nasledujúceho roku.

10. Účinnosť protikorupčného programu

Tento protikorupčný program nadobúda účinnosť od 1. septembra 2019.

Matúš Š u t a j E š t o k, v. r.
vedúci Úradu vlády Slovenskej republiky